

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV
Curs /Curso
2024/25

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>		DIRECCIÓ APLICADA <i>DIRECCIÓN APLICADA</i>			
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>	1º	Semestre <i>Semestre</i>	ANUAL
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	Obligatòria de l'especialitat <i>Obligatoria de la especialidad</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà/Valencià <i>Castellano/Valenciano</i>
Matèria <i>Materia</i>	Tècnica de la direcció <i>Técnica de la dirección</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Música <i>Música</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Composició- Pedagogia <i>Dirección- Pedagogía</i>				
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Òscar Esplà" d'Alacant <i>Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante</i>				
Departament <i>Departamento</i>	Corda <i>Cuerda</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	Luis Pedrón Francés				
e-mail <i>e-mail</i>	l.pedronfrances@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

La formación de un Compositor es una tarea compleja, pues se trata de una figura que requiere de una formación musical completa.

El que un compositor tenga nociones de la Técnica de la Dirección de Orquesta no sólo es un complemento a la hora de poder dirigir en un momento determinado sus propias composiciones, sino que le va a permitir tener otro punto de vista muy interesante a la hora del propio proceso compositivo, lo que le permitirá enfocar el resultado de su obra de una forma más práctica y no tan teórica.

La formació d'un Compositor és una tasca complexa, perquè es tracta d'una figura que requereix d'una formació musical completa.

El que un compositor tinga nocions de la Tècnica de la Direcció d'Orquestra no sols és un complement a l'hora de poder dirigir en un moment determinat les seues pròpies composicions, sinó que li permetrà tindre un altre punt de vista molt interessant a l'hora del propi procés compositiu, la qual cosa li permetrà enfocar el resultat de la seua obra d'una forma més pràctica i no tan teòrica.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

- Nivell de formació corresponent als continguts terminals dels ensenyaments professionals de música.
- Haver superat la prova d'accés a grau superior en la especialitat de composició.
- *Nivel de formación correspondiente a los contenidos terminales de las enseñanzas profesionales de música.*
- *Haber superado la prueba de acceso a grado superior en la especialidad composición.*

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
 Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT1, CT2, CT3, CT6, CT7, CT8, CT9, CT10, CT11, CT13, CT15

CG1, CG2, CG4, CG7, CG8, CG10, CG12, CG13, CG14, CG15, 16, 17, 18, CG24, CG25

CE1, CE2, CE3, CE4, CE7, CE8, CE10, CG11

3 Resultats d'aprenentatge

Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE RESULTADOS DE APRENDIZAJE	COMPETÈNCIES RELACIONADES COMPETENCIAS RELACIONADAS
L'alumne que en finalitzar el curs haja superat la matèria deurà: - R1. Dominar la tècnica bàsica de la direcció. - R2. Ser capaç d'aplicar els coneixements adquirits a les obres treballades per a aconseguir una interpretació artística de qualitat. - R3. Haver començat a adquirir un domini bàsic del cos i la ment per a utilitzar la tècnica i concentrar-se en l'audició i interpretació en un repertori d'una dificultat baixa. - R4. Tindre certa autonomia en la presa de decisions interpretatives, així com en el propi procés d'aprenentatge. <i>El alumno que al finalizar el curso haya superado la materia deberá:</i> <i>R1. Dominar la técnica básica de la dirección.</i> <i>R2. Ser capaz de aplicar los conocimientos adquiridos a las obras trabajadas para conseguir una interpretación artística de calidad.</i> <i>R3. Haber comenzado a adquirir un dominio básico del cuerpo y la mente para utilizar la técnica y concentrarse en la audición e interpretación en un repertorio de una dificultad baja.</i> <i>R4. Tener cierta autonomía en la toma de decisiones interpretativas así como en el propio proceso de aprendizaje.</i>	CT 1, CT 3, CG 8, CE 1. CT 1, CT 2, CG 10, CG 26, CE 4, CE 10. CT 1, CG 3, CG 23, CE 9, CE 10. CT 1, CT 2, CT3, CG 3, CG 8, CG 10, CG 23, CG 26, CE 1, CE 3, CE 4, CE 9, CE 10 CT 1, CT 3, CG 8, CE 1. CT 1, CT 2, CG 10, CG 26, CE 4, CE 10. CT 1, CG 3, CG 23, CE 9, CE 10. CT 1, CT 2, CT3, CG 3, CG 8, CG 10, CG 23, CG 26, CE 1, CE 3, CE 4, CE 9, CE 10

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
Es treballaran, a un nivell bàsic, els següents aspectes de la tècnica de direcció: 1. Postura del director 2. L'Anacrusa 3. Compassos simples de 2, 3 i 4 temps 4. Activitat i passivitat 5. Calderons 6. Relacions 7. Compassos compostos de 2, 3 i 4 temps	Setembre - novembre
8. Compassos d'amalgama 9. Compassos subdividits 10. Accelerando i ritardando 11. Canvis de tempo 12. Articulació i fraseigs	Desembre - febrer
<i>Se trabajarán, a un nivel básico, los siguientes aspectos de la técnica de dirección:</i> <i>1. Postura del director</i> <i>2. La Anacrusa</i> <i>3. Compases simples de 2, 3 y 4 tiempos</i> <i>4. Actividad y pasividad</i> <i>5. Calderones</i> <i>6. Relaciones</i> <i>7. Compases compuestos de 2, 3 y 4 tiempos</i>	<i>Septiembre - noviembre</i>
<i>8. Compases de amalgama</i> <i>9. Compases subdivididos</i> <i>10. Accelerando y ritardando</i> <i>11. Cambios de tempo</i> <i>12. Articulación y fraseo</i>	<i>Diciembre - febrero</i>

5 Activitats formatives <i>Actividades formativas</i>			
5.1 Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>			
ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe presencial <i>Clase presencial</i>		R1, R2, R3 y R4	20 h.
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>		R1, R2, R3 y R4	30 h.
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>			
Tutoria <i>Tutoría</i>		R1, R2, R3 y R4	4,5 h.
Avaluació <i>Evaluación</i>		R1, R2, R3 y R4	5,5 h.
SUBTOTAL			60 h.
5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS <i>ACTIVIDADES</i>	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi setmanal de les tasques proposades pel professor. <i>Estudio semanal de las tareas propuestas por el profesor.</i>	R1, R2, R3 y R4	50 h.
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>			
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Assistència a assajos i concerts, visualització de vídeos i lectura de llibres.	R1, R2, R3 y R4	40 h.
SUBTOTAL			90 h.
TOTAL			150 h.

6 Sistema d'avaluació i qualificació

Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació

Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,...), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, quaderns d'observació, portafolio,...

Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,...), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,...

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
- Avaluació contínua - <i>Evaluación continua</i>	R1, R2, R3 y R4	70%*
- Examen final de curs - Examen final de curso	R1, R2, R3 y R4	30%*

*En cas que l'alumne no haja assistit a un mínim del 80% de les hores lectives, l'avaluació contínua no serà tinguda en compte i el percentatge de l'examen de final de curs serà d'un 100%

*En caso de que el alumno no haya asistido a un mínimo del 80% de las horas lectivas, la evaluación continua no será tomada en cuenta y el porcentaje del examen de final de curso será de un 100%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega

Criterios de evaluación y fechas de entrega

La qualificació de l'avaluació contínua serà la mitjana aritmètica de les qualificacions dels exercicis que es treballaran en classe setmanalment.

L'examen final serà una prova pràctica sobre tots els continguts del curs.

La calificación de la evaluación continua será la media aritmética de las calificaciones de los ejercicios que se trabajarán en clase semanalmente.

El examen final será una prueba práctica sobre todos los contenidos del curso.

6.3 Sistemes de recuperació*Sistemas de recuperación*

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)

Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

Per a recuperar l'assignatura l'alumne haurà de presentar-se a l'examen de la convocatòria extraordinària, que consistirà en una prova pràctica sobre tots els continguts del curs.

Para recuperar la asignatura el alumno deberá presentarse al examen de la convocatoria extraordinaria, que consistirá en una prueba práctica sobre todos los contenidos del curso.

7 Bibliografia*Bibliografía*

- KUIJPERS, Pierre. *The art of conducting*. Buenos Aires: Ricordi, 1950.
- CASELLA, Alfredo y MORTARI, Virgilio. *La técnica de la orquesta contemporánea*. Buenos Aires: Ricordi, 1950.
- FURTWÄNGLER, Wilhelm. *Secretos de la dirección orquestal*. Buenos Aires: Guillermo Kraft, 1938-48.
- HARNONCURT, Nikolaus. *Der musikalische Dialog*, [el diàleg musical]. Moreno, Laura (trad.). Barcelona: Paidós Ibérica, S.A., 2003.
- PITTION, Paul. *L'art d'apprendre d'enseigner et de conduire la musique*. Paris: Les editions Ouvrières, 1969.
- SCHERCHEN, Hermann. *El arte de dirigir la orquesta*. SpanPress Universitaria (trad.). Cooper City, (EE.UU.): SpanPress Universitaria, 1997.
- SWAROWSKY, Hans. *Dirección de orquesta. Defensa de la obra*. Madrid: Real Musical, 1989.

Rúbrica d'Avaluació: Direcció Aplicada per a Compositors

Criteri	5 (Excel·lent)	4 (Bo)	3 (Acceptable)	2 (Necessita millorar)	1 (Insuficient)
R1. Dominar la tècnica bàsica de la direcció	Domini total de la tècnica bàsica, mostrant una gran claredat i precisió en la direcció.	Bon domini de la tècnica, amb mínims detalls per millorar en claredat o precisió.	Tècnica acceptable, però amb alguns errors en patrons o imprecisions en l'execució.	Dificultats evidents amb la tècnica, falta de claredat i patrons incorrectes.	No demostra domini de la tècnica bàsica, els errors són freqüents i afecten greument l'execució.
R2. Aplicar els coneixements adquirits a les obres treballades per aconseguir una interpretació artística de qualitat	Aplicació excel·lent dels coneixements musicals, amb interpretacions clares i artísticament sòlides.	Bona aplicació dels coneixements, encara que podria refinar alguns detalls interpretatius.	Aplicació adequada, però amb moments d'inseguretat que afecten la interpretació artística.	Dificultat per a aplicar els coneixements, la qual cosa afecta la coherència i qualitat de la interpretació.	No aconsegueix aplicar els coneixements musicals, la qual cosa impedeix una interpretació coherent o de qualitat.
R3. Dominar el cos i la ment per a utilitzar la tècnica i concentrar-se en l'audició i interpretació (repertori de dificultat baixa)	Control total del cos i la ment, la qual cosa permet una direcció fluida i atenta a l'audició i interpretació.	Bon control del cos i la ment, amb lleugeres distraccions o desajustos en moments puntuals.	Control acceptable, però amb dificultats evidents per a mantindre la concentració o la tècnica de manera constant.	Dificultats freqüents per a controlar el cos o la ment, la qual cosa afecta la concentració i la tècnica.	Falta total de control del cos i la ment, la qual cosa impedeix una direcció coherent i eficaç.
R4. Autonomia en la presa de decisions interpretatives i en el propi procés d'aprenentatge	Mostra una gran autonomia en la presa de decisions interpretatives, i en l'organització i preparació del treball.	Bona autonomia en la presa de decisions, encara que necessita petites correccions o ajustos en alguns moments.	Autonomia acceptable, però amb dependència ocasional de les indicacions del professor.	Mostra poca autonomia, amb una gran dependència de la guia del professor per a prendre decisions interpretatives.	No demostra autonomia, necessita supervisió constant i no pren decisions de manera independent.
Assistència a classe	Assisteix al 100% de les classes, mostrant compromís i puntualitat en totes les sessions.	Assisteix al 90-99% de les classes, amb petites faltes justificades o mínims retards.	Assisteix al 80-89% de les classes, amb algunes faltes o retards puntuals.	Assisteix al 70-79% de les classes, amb absències que afecten el seu progrés en l'assignatura.	Assisteix a menys del 70% de les classes, la qual cosa compromet greument el seu rendiment i evolució.

Escala de Qualificació:

- **5 (Excel·lent):** Domini total del criteri avaluat.
- **4 (Bo):** Bon rendiment, amb petits aspectes per a millorar.
- **3 (Acceptable):** Complix amb els requisits bàsics, però necessita millorar en diverses àrees.
- **2 (Necessita millorar):** Mostra dificultats significatives que afecten el rendiment.
- **1 (Insuficient):** No complix amb els requisits mínims del criteri avaluat.

Rúbrica de Evaluación: Dirección Aplicada para Compositores

Criterio	5 (Excelente)	4 (Bueno)	3 (Aceptable)	2 (Necesita mejorar)	1 (Insuficiente)
R1. Dominar la técnica básica de la dirección	Dominio total de la técnica básica, mostrando una gran claridad y precisión en la dirección.	Buen dominio de la técnica, aunque con mínimos detalles a mejorar en claridad o precisión.	Técnica aceptable, pero con algunos errores en patrones o imprecisiones en la ejecución.	Dificultades evidentes con la técnica, falta de claridad y patrones incorrectos.	No demuestra dominio de la técnica básica, los errores son frecuentes y afectan gravemente la ejecución.
R2. Aplicar los conocimientos adquiridos a las obras trabajadas para lograr una interpretación artística de calidad	Aplicación excelente de los conocimientos musicales, con interpretaciones claras y artísticamente sólidas.	Buena aplicación de los conocimientos, aunque podría refinar algunos detalles interpretativos.	Aplicación adecuada, pero con momentos de inseguridad que afectan la interpretación artística.	Dificultad para aplicar los conocimientos, lo que afecta la coherencia y calidad de la interpretación.	No logra aplicar los conocimientos musicales, lo que impide una interpretación coherente o de calidad.
R3. Dominar el cuerpo y la mente para utilizar la técnica y concentrarse en la audición e interpretación (repertorio de dificultad baja)	Control total del cuerpo y mente, lo que permite una dirección fluida y atenta a la audición e interpretación.	Buen control del cuerpo y la mente, con ligeras distracciones o desajustes en momentos puntuales.	Control aceptable, pero con dificultades evidentes para mantener la concentración o la técnica de forma constante.	Dificultades frecuentes para controlar el cuerpo o la mente, lo que afecta la concentración y la técnica.	Falta total de control del cuerpo y la mente, lo que impide una dirección coherente y eficaz.
R4. Autonomía en la toma de decisiones interpretativas y en el propio proceso de aprendizaje	Muestra una gran autonomía en la toma de decisiones interpretativas, y en la organización y preparación del	Buena autonomía en la toma de decisiones, aunque necesita pequeñas correcciones o ajustes en	Autonomía aceptable, pero con dependencia ocasional de las indicaciones del profesor.	Muestra poca autonomía, con una gran dependencia de la guía del profesor para tomar decisiones interpretativas.	No demuestra autonomía, necesita supervisión constante y no toma decisiones de manera independiente.

Criterio	5 (Excelente)	4 (Bueno)	3 (Aceptable)	2 (Necesita mejorar)	1 (Insuficiente)
	trabajo.	algunos momentos.			
Asistencia a clase	Asiste al 100% de las clases, mostrando compromiso y puntualidad en todas las sesiones.	Asiste al 90-99% de las clases, con pequeñas faltas justificadas o mínimos retrasos.	Asiste al 80-89% de las clases, con algunas faltas o retrasos puntuales.	Asiste al 70-79% de las clases, con ausencias que afectan su progreso en la asignatura.	Asiste a menos del 70% de las clases, lo que compromete gravemente su rendimiento y evolución.

Escala de Calificación:

- **5 (Excelente):** Dominio total del criterio evaluado.
- **4 (Bueno):** Buen rendimiento, con pequeños aspectos por mejorar.
- **3 (Aceptable):** Cumple con los requisitos básicos, pero necesita mejorar en varias áreas.
- **2 (Necesita mejorar):** Muestra dificultades significativas que afectan el rendimiento.
- **1 (Insuficiente):** No cumple con los requisitos mínimos del criterio evaluado.